

1. Wprowadzenie

Monitoring finansowania kampanii wyborczej na stanowisko Prezydenta Warszawy prowadzony jest przez Warszawską Grupę Obywatelską przy Stowarzyszeniu Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich oraz Koło Naukowe Hyde Park na Uniwersytecie Warszawskim. Nasze działania prowadzone są w ramach ogólnopolskiego projektu monitoringu koordynowanego przez Program Przeciw Korupcji Fundacji im. Stefana Batorego. W Warszawie, w monitoringu bierze udział 10 osób, które uczestniczą w spotkaniach kandydatów na Prezydenta i zapisują swoje obserwacje dotyczące związanych z nimi kosztów, prowadzą wywiady z reprezentantami Komitetów Wyborczych, a także monitorują pojawianie się billboardów oraz ulotek i materiałów wyborczych.

Celem przedsięwzięcia jest sprawdzenie skuteczności przepisów samorządowej ordynacji wyborczej, zabezpieczających przed praktykami korupcyjnymi oraz wypracowanie rekomendacji dotyczących lepszych rozwiązań legislacyjnych. Projekt zakończy się wiosną 2007 roku publiczną prezentacją raportu konfrontującego nasze obserwacje z danymi przedstawionymi Wojewódzkiemu Komisarzowi Wyborczemu przez poszczególne komitety.

Monitoring rozpoczęliśmy w czerwcu bieżącego roku, chociaż oficjalnie kampania ruszyła 18 września 2006, wraz z zarejestrowaniem Komitetów Wyborczych. Jednak już w czerwcu nasiliły się działania, które naszym zdaniem związane były z kampanią wyborczą. Dlatego nasz monitoring rozpoczął się odpowiednio wcześniej.

Nasza grupa planowała monitorować działania wszystkich dziesięciorga kandydatów (w porządku alfabetycznym):

- Marka Borowskiego, zgłoszonego przez Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD+SDPL+PD+UP Lewica i Demokraci;
- Włodzimierza Całki, zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Warszawskiego Porozumienia Samorządowego NASZE MIASTO;
- Marka Czarneckiego, zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Samoobrona RP;
- Waldemara Fydrycha, zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Wyborców Gamonie i Krasnoludki;
- Hanny Gronkiewicz-Waltz, zgłoszonej przez Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP;
- Janusza Korwina-Mikke, zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Unia Polityki Realnej;
- Jerzego Krzekotowskiego, zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Wyborców NASZA WARSZAWA I MAZOWSZE;
- Kazimierza Marcinkiewicza, zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Prawa i Sprawiedliwości;

- Wandy Nowickiej, zgłoszonej przez Komitet Wyborczy Polskiej Partii Pracy;
- Wojciecha Wierzejskiego, zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Liga Polskich Rodzin.

Z różnych powodów nie udało nam się przeprowadzić dokładnego monitoringu kampanii wszystkich kandydatów. Wymienić tu należy przede wszystkim zdecydowanie różną inicjatywę własną poszczególnych sztabów, co zapewne związane było z posiadanymi przez poszczególne komitety wyborcze środkami. Ponadto, w wyniku wcześniej rozpoczętej kampanii, jeszcze przed rejestracją komitetów wyborczych wiedzieliśmy, którzy kandydaci na pewno wystartują. Stąd począwszy od lipca zwracaliśmy uwagę na ich działania. W końcu, większość mediów i organizatorów spotkań zapraszała główną trójkę kandydatów: Marka Borowskiego, Hannę Gronkiewicz-Waltz oraz Kazimierza Marcinkiewicza. Niezależnie od tego, w miarę możliwości kontaktowaliśmy się też ze sztabami innych kandydatów i staraliśmy się uczestniczyć w ich spotkaniach wyborczych.

2. Zaobserwowane nieprawidłowości

- Rozpoczęcie kampanii przed zarejestrowaniem Komitetu Wyborczego.

Zjawisko to opisywane było przez prasę. Najwcześniej pojawiły się billboardy Włodzimierza Całki oraz Prawa i Sprawiedliwości - "Obywatel IV Rzeczypospolitej" z adresem strony internetowej informującej m.in. o akcji otwierania przez PiS punktów obsługi wyborców.

Podobnie przed oficjalnym i prawnie regulowanym terminem rozpoczęcia wyborów rozpoczęła się kampania Hanny Gronkiewicz - Waltz. Pod koniec sierpnia organizacje pozarządowe otrzymały list od Posłanki PO - list w kopertach Biura Poselskiego, stempel pocztowy pokazuje datę wysyłki 21.08.2006. W liście Hanna Gronkiewicz - Waltz kieruje do organizacji pozarządowych słowa „Będę wdzięczna, jeśli zechcecie Państwo zapoznać się z programem „Platforma dla Warszawy 2006 - 2010 i przekazać mi swoje sugestie, uwagi i wnioski. Wszystkie opinie będziemy starannie analizować i uwzględniać, także po wyborach, które - mam nadzieję - przyniosą dumnej stolicy nowe, lepsze jutro”. Faktycznie w liście słowem nie pojawia się informacja o Hannie Gronkiewicz - Waltz jako kandydatce na prezydenta Warszawy, trudno jednak nie dostrzec związku tego apelu do organizacji z planami członkini Platformy Obywatelskiej.

W ocenie Państwowej Komisji Wyborczej nie była to Kampania Wyborcza, gdyż w prawie wyborczym za kampanię wyborczą uważa się agitację na rzecz kandydatów i list kandydatów. W żadnym z wymienionych wypadków nie miało to miejsca wprost. W związku z interpretacją PKW wszystkie partie rozpoczęły akcję billboardową.

Naszym zdaniem wąski zapis prawa wyborczego spowodował, że kampania w świetle prawa rozpoczęła się na długo przed rejestracją Komitetów Wyborczych, a wydatki na nią poniesione, nie zostaną rozliczone w sprawozdaniach finansowych.

- Wykorzystywanie obecnej funkcji do prowadzenia Kampanii Wyborczej, czemu sprzyjało dodatkowo pełnienie obowiązków podczas Kampanii.

Sytuacje takie są zazwyczaj niejednoznaczne, zwłaszcza, jeśli o wybór stara się aktualny Prezydent, Wójt lub Burmistrz. W wypadku Warszawy, dodatkową komplikacją jest to, że o wybór stara się Komisarz, który został powołany na to stanowisko stosunkowo niedługo przed wyborami.

Z jednej strony na pewno nie jest w interesie dobra ogólnego, aby urzędujący władze nie mieli kiedy rozliczyć się ze swojej kadencji oraz porzucali swoje obowiązki przed kampanią. Z drugiej strony jednak, opisywane przez prasę i obserwowane przez naszą grupę monitorującą decyzje Komisarza Warszawy, Pana Kazimierza Marcinkiewicza, służąc interesowi publicznemu, wydawały się być jednocześnie elementem kampanii wyborczej.

Przykładem najbliższym środowisku organizacji pozarządowych, które reprezentujemy, jest historia „nagrody Prezydenta Warszawy”. W Programie współpracy m.st. Warszawy w 2007 roku z organizacjami pozarządowymi na 2007, znalazł się zapis: „Za wybitne osiągnięcia dla m.st. Warszawy Prezydent m.st. Warszawy może przyznać organizacjom wyróżnienia”. Genezą powstania tego punktu była dyskusja rozpoczęta zaraz na początku sprawowania urzędu przez Kazimierza Marcinkiewicza. 27 lipca 2006, Kazimierz Marcinkiewicz spotkał się z przedstawicielami warszawskich organizacji i zaproponował stworzenie funduszu na nagrody dla wyróżniających się organizacji pozarządowych. Nie rozwiązuje to problemów organizacji z planowaniem działań wieloletnich, co byłoby rozwiązaniem strukturalnym, ale wymagającym bardziej skomplikowanych zabiegów prawnych, niż znalezienie mechanizmu prawnego dla przyznania nagród.

Innymi przykładami mogą być szeroko opisywane przez prasę działania Kazimierza Marcinkiewicza podczas Dnia Nauczyciela czy przy otwieraniu kończonych właśnie inwestycji - otwarcie trzech estakad i dwóch głównych ulic stolicy, 200-metrowej estakady łączącej Ostrobramską z Płowiecką, estakady łączącej Mczonowską i Śmigłowca. Oraz wydanie 3 milionów przez władze miasta na przyspieszenie terminu oddania estakady nad rondem Starzyńskiego (tuż przed ciszą wyborczą).

Nadrzędnym problemem wydaje się być w tym wypadku sprawowanie urzędu i nie skorzystanie z możliwości delegowania pracy zastępcom. Niezależnie od tego, że decyzje podejmowane przez Komisarza miały cele społecznie użyteczne,

budziły one wątpliwości i pytania o to, na jaki faktycznie cel wydawane są środki publiczne.

Deklarowane rozdzielanie kampanii od sprawowania urzędu było też niemożliwe fizycznie. Po pierwsze oczywiste jest, że czas pracy osoby pełniącej obowiązki Prezydenta jest nienormowany. Jednak Kazimierz Marcinkiewicz odpowiadając na apel Hanny Gronkiewicz-Waltz, zapowiedział, że w trakcie kampanii do godziny 16 będzie p.o. prezydenta, a potem kandydatem. Z naszych obserwacji wynika, że kampania wyborcza była prowadzona w sposób ciągły.

Powstało wiele niejasnych sytuacji, gdzie czasem trudno było rozróżnić czy Kazimierz Marcinkiewicz występuje jako pełniący obowiązki, czy też jako kandydat na Prezydenta Warszawy. Spotkania z mieszkańcami w ciągu dnia urzędowania, osobiste otwieranie najmniejszych punktów obsługi mieszkańców, o których informowano na stronie internetowej Prawa i Sprawiedliwości oraz www.marciniewicz.waw.pl – powodują, że rola Kazimierza Marcinkiewicza była niejasna.

- Organizowanie spotkań wyborczych dla jednego kandydata przez wybrane środowisko – możliwość złamania art. 64b Ordynacji wyborczej.

W toku kampanii zaobserwowaliśmy także zjawisko organizowania spotkań kandydatów przez środowiska ich popierające. Zastanawia nas, z jakich środków pokryte zostaną ich koszty. Przykładem mogą tu być:

1. Spotkanie z Markiem Borowskim, zorganizowane 5 października 2006 w Hotelu Gromada. Na wstępie zostało powiedziane, że jest to spotkanie Warszawskiej Izby Samorządu Gospodarczego (nawa taka, lub podobna), na które został zaproszony kandydat na Prezydenta Warszawy - Marek Borowski. Miało ono jednak charakter wyborczy (pop-up'y koalicji lewicowej i kandydata, trzech innych kandydatów na radnych zostało przedstawionych, choć nie prezentowali swoich programów).

Nic nam nie wiadomo o tym, żeby podobne spotkania zorganizowane zostały przez to samo środowisko z innymi kandydatami. Co więcej, z obserwacji wynikało, że być może spotkanie to w ogóle nie jest opłacane przez Komitet Wyborczy, np. prowadzący spotkanie był Dyrektorem Hotelu, w którym odbyło się spotkanie. Będziemy sprawdzać w sprawozdaniu finansowym czy ten wydatek się pojawi.

2. Spotkanie z Hanną Gronkiewicz – Waltz zorganizowane 26 października w auli Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica przez Obywatelski Ruch Poparcia Hanny Gronkiewicz-Waltz. Na spotkaniu zaprezentowano film przedstawiający program wyborczy kandydatki. W drugiej części spotkania wyborcy mogli przy kawie i ciastkach porozmawiać z kandydatką.

Ruch poparcia, który zorganizował spotkanie nie jest Komitetem Wyborczym, któremu na zasadzie wyłączności przysługuje prawo organizowania spotkań. Powstaje zatem pytanie, kto płacił za organizację imprezy i jaka jest rola organizatorów. Możliwe jest, że nazwa ta miała charakter czysto marketingowy, a samo spotkanie faktycznie organizował Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska. Będziemy badać tę kwestię na etapie sprawozdań finansowych.

- Zagrożenie, że kampania wyborcza prowadzona była ze środków innych niż zgromadzonych na koncie Komitetu Wyborczego.

Zaobserwowanym przez nas przypadkiem była Gazetka "Przystanek Ursynów" nr 1(1) wydana 7 listopada 2006. Forma Gazetki sugerowała, że pojawił się nowy periodyk lokalny na Ursynowie. Materiał został wydany przez lokalnego wydawcę. Zawierał kilka artykułów o charakterze ogólnym, luźno związanych z życiem lokalnej społeczności. Przede wszystkim jednak traktował o wyborach.

W środku znaleźliśmy wywiad z Hanną Gronkiewicz-Waltz oraz kandydatem PO na Radnego dzielnicy Ursynów – Tomaszem Menciną. Redaktorem naczelnym i wydawcą jest osoba o tym samym nazwisku, co kandydat. Są też przedstawieni kandydaci na radnych KKW SLD+SDPL+PD+UP Lewica i Demokraci, PO i PSL, którzy wypowiadają się "Dlaczego warto głosować". W przypadku PO i PSL jest też informacja o numerze okręgu, listy i pozycji.

Niespójność tej pozycji – nie będącej ani materiałem o charakterze lokalnym, ani nie przedstawiającym w konsekwentny sposób poszczególnych kandydatów – Hannie Gronkiewicz-Waltz i Tomaszowi Męcinie poświęcono znacznie więcej miejsca, powoduje nasze wątpliwości dotyczące charakteru publikacji. Będziemy też śledzić czy pokaże się kolejny numer pisma.

- Materiały wyborcze nie podpisane jako publikacja Komitetu Wyborczego:

Nasze wątpliwości wzbudziły też materiały Komitetu Wyborczego Wyborców Gamonie i Krasnoludki, na której nie znaleźliśmy informacji o źródle finansowania oraz plakat Porozumienia Nasze Miasto, wydany jeszcze przed kampanią, na którym znalazło się hasło wyborcze Włodzimierza Całki: *Gospodarz nie polityk*.

3. Rekomendacje

W wyniku wstępnej oceny zaobserwowanych nieprawidłowości, wydaje nam się konieczne uszczelnienie przepisów dotyczących:

- tego, czym jest, a czym nie jest kampania wyborcza – obecne zapisy jest bardzo łatwo ominąć (rozpoczynając wcześniej bądź wydając materiały o charakterze wyborczym, za środki inne niż pochodzące z Komitetu Wyborczego danego kandydata);

- uregulowanie kwestii łączenia roli kandydata na Prezydenta, Wójta czy Burmistrza ze sprawowaną rolą;

Konieczne wydaje nam się także instytucjonalne wzmocnienie roli kontroli społecznej, pozwalającej na wychwycenie szeregu nieprawidłowości i możliwych przepływów finansowych trudnych do zauważenia przez powołane do tego instytucje.

4. Opis spotkań, w których uczestniczyliśmy:

- 26.09.2006 - konwencja wyborcza PiS na Ursynowie (Kazimierz Marcinkiewicz)
- 4.10.2006 - Spotkania z mieszkańcami, skwer przy ulicy Smolnej (Kazimierz Marcinkiewicz)
- 5.10.2006 - Spotkanie z warszawskimi przedsiębiorcami (Marek Borowski)
- 05.10.2006 - konwencja wyborcza PiS na Mokotowie (Kazimierz Marcinkiewicz)
- 10.10.2006 - Spotkanie w Trafficu (Hanna Gronkiewicz-Waltz);
- 17.10.2006 - Hotel HETMAN, ul. Kłopotowskiego, Warszawa, spotkanie Marka Borowskiego z kupcami warszawskimi
- 24.10.2006 - Debata prezydencka w Business Centre Club (Marek Borowski, Kazimierz Marcinkiewicz, Hanna Gronkiewicz-Waltz);
- 25.10.2006 - Spotkanie z Markiem Borowskim i Hanną Gronkiewicz-Waltz w Centrum Medialnym Foksal
- 26.10.2006 - Spotkanie z Hanną Gronkiewicz-Waltz w Liceum im. Stanisława Staszica.
- 03.11.06 - spotkanie plenerowe z mieszkańcami Pragi na Placu Szembeka (Kazimierz Marcinkiewicz)
- 08.11.2006 - Spotkanie z Januszem Korwinem- Mikke w siedzibie Stronnictwa Demokratycznego (które zapraszało kolejnych kandydatów)
- 09.11.2006 - konwencja wyborcza PiS na Żoliborzu - podsumowanie kampanii (Kazimierz Marcinkiewicz)

5. Opis materiałów

A) Ulotki:

Lewica i Demokraci

- Gazetka „Rzeczpospolita Warszawska” dołączona do prasy codziennej, promująca przede wszystkim kandydata na Prezydenta Warszawy, Marka Borowskiego.
- Ulotka kandydata do Rady Dzielnicy Praga Płn., na odwrocie kolejny kandydat do Rady Miasta „Za mną stoją kompetencje i Marek Borowski”.

Liga Polskich Rodzin

- Ulotka zachęcająca do oddania głosu na Wojciecha Wierzejskiego, z wyciągiem z jego programu dla Warszawy, na ostatniej stronie liderzy list LPRu do Sejmiku Województwa Mazowieckiego oraz liderzy do Rady Miasta. Materiał dostarczony do skrzynek pocztowych na Pradze Płn.
- Pocztówka z białą różą i listem autorstwa Romana Giertycha, zachęcającym do poparcia kandydatów LPR, a adresowanym do kobiet. Materiał wrzucany do skrzynek pocztowych, na pewno na Pradze Północ.

Polska Partia Pracy

- Ulotka informująca o programie kandydatki na Prezydenta Warszawy oraz do Sejmiku Mazowieckiego, Wandy Nowickiej, rozdawana pod bramą UW.
- Ulotka promująca Polską Partię Pracy i jej kandydata na radnego dzielnicy Praga Północ.
- Rozdawane na ulicach Pragi Północ, także dostarczane do skrzynek.

Porozumienie „Nasze Miasto”

- Ulotka promująca Porozumienie „Nasze Miasto” i bezpartyjnych kandydatów Porozumienia, sygnowana przez pana Bohdana Porębę.

Prawo i Sprawiedliwość

- Ulotka promująca kandydatkę PiSu do samorządu, na jej odwrocie umieszczono list Kazimierza Marcinkiewicza i adres jego strony internetowej.
- Ulotka promująca kandydata do Rady Dzielnicy Żoliborz, na jej drugiej str. umieszczono podziękowania Kazimierza Marcinkiewicza za oddanie na niego głosu.

- Ulotka promująca kandydatkę do Rady Dzielnicy Żoliborz, podobnie jak ulotka wspomniana powyżej zawiera ona przesłanie od kandydata na prezydenta stolicy, pana Kazimierza Marcinkiewicza.
- Ulotka (kolejna) promująca kolejnego kandydata do Rady Żoliborza, na odwrocie rekomendacja pióra pana pośła Suskiego a także, tradycyjnie już, list od pana Marcinkiewicza z podziękowaniami za oddany na głos.
- Ulotka kandydata do Rady Warszawy z Bielan i Żoliborza, na odwrocie oprócz programu kandydata zdjęcie Kazimierza Marcinkiewicza „Wizja i skuteczność”.
- Ulotka promująca kandydata do Rady Dzielnicy Śródmieście „Śródmieście-Powisłe z pomysłem”, w środku zdjęcie kandydata z popierającym go Janem Ołdakowskim. Ostatnia strona: list z priorytetami kandydatury pana Marcinkiewicza.
- Ulotka promująca kandydata do Sejmiku Mazowieckiego „Pierwszego na liście kandydata z Prawobrzeżnej Warszawy”, na odwrocie tradycyjnie według podobnego wzoru zdjęcie pana Kazimierza Marcinkiewicza („Kazimierz Marcinkiewicz - Mój kandydat na prezydenta”) oraz kilka rekomendacji (wśród nich pana dr inż. Artura Marczewskiego, Burmistrza Pragi Północ). Rozdawana na Pradze Płn.
- Ulotka kandydata Andrzeja Świderka – kandydata do Rady Dzielnicy Ursynów. Z tyłu list od Kazimierza Marcinkiewicza z podziękowaniami za oddany na głos.
- Insert do Gazety Wyborczej „Warszawa – Kazimierz Marcinkiewicz – Wizja i skuteczność”
- Ulotka promująca kandydata do Rady Miasta Stołecznego Warszawy z okręgu Praga Płn. – Białołęka. Kandydat popierany jest m.in. przez Kazimierza Marcinkiewicza „p.f. Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy”, dyr. Grażynę Filipiak – „dyrektor liceum i gimnazjum im. Króla Władysława IV”, fragment ulotki zajęty jest przez mini reklamę Kazimierza Marcinkiewicza „Wizja i skuteczność”

Platforma Obywatelska:

- Ulotka Tomasza Menciny – Kandydata do Rady Dzielnicy Ursynów. W środku poparcie Hanny Gronkiewicz-Waltz, a na końcu list od Hanny Gronkiewicz-Waltz na temat jej wizji Warszawy.
- Insert z mapą satelitarną planowanych inwestycji – dodany do prasy.
- Gazeta mieszkańców Ursynowa nr 1, październik 2006 – Razem dla Ursynowa. Przedstawienie kandydatów PO oraz list od Hanny Gronkiewicz-Waltz na temat jej wizji Warszawy

Gamonie i Krasnoludki

- Ulotka – „Poprzyj listę 22 Gamonie i Krasnoludki i jej kandydata na Prezydenta – Waldemara Fydrycha – Majora”.

Gadżety:

Prawo i Sprawidliwość

- Krówka z napisem „Kazimierz Marcinkiewicz Warszawa” (i informacją, że jest to materiał Komitetu Wyborczego PiS)
- Długopis opatrzony napisem „PiSak 2006” i adresem www.warszawa.pis.org.pl , rozdawany na Konwencji PiSu zorganizowanej na Żoliborzu na kilka dni przed wyborami.

Inne:

- Gazetka "Przystanek Ursynów" nr 1(1) wydana 7 listopada 2006. W środku - duży wywiad z Hanną Gronkiewicz-Waltz oraz kandydatem PO na Radnego dzielnicy Ursynów z PO - Tomaszem Menciną. Redaktorem naczelnym i wydawcą jest osoba o tym samym nazwisku, co kandydat. Są też kandydaci na radnych KKW SLD+SDPL+PD+UP Lewica i Demokracji, PO i PSL, którzy wypowiadają się "Dlaczego warto głosować", ale w przypadku PO i PSL jest też informacja o numerze okręgu, listy i pozycji. List od wydawcy sugeruje ciągłość pisma choć i nie ucieka od kampanii. W gazecie poza tym różne treści: kultura, psychologia, turystyka, sport oraz reklamy.
- Program wyborczy Marka Borowskiego w postaci książki.

6. Opis billboardów i plakatów

Monitoring prowadzony był od drugiej połowy września, we wtorki, na stałej trasie pomiędzy Pomnikiem Lotnika a Lotniskiem Okęcie. Ostatni monitoring został przeprowadzony, 11 listopada rano, już po ogłoszeniu ciszy wyborczej. Stan plakatów był taki sam jak w trakcie kampanii. Zaobserwowaliśmy również billboardy partyjne lub kandydatów na Radnych, piszemy jednak tylko o billboardach z wizerunkami kandydatów na Prezydenta Warszawy.

Na początku października pojawiły się billboardy Kazimierza Marcinkiewicza – „Wizja i skuteczność” oraz Marka Borowskiego – „Dotrzymuję obietnic, oto różnica” – stopniowo coraz liczniej.

Od połowy października dołączyły też nowe billboardy Marka Borowskiego i Mirosławy Kątniej „Za mną stoją kompetencje i Marek Borowski” (piszemy o tym plakacie, ponieważ jest na nim wizerunek kandydata na Prezydenta).

Pod koniec października pojawił się billboard Hanny Gronkiewicz-Waltz „Rozwiążę problemy Warszawy!”.

W listopadzie zaobserwowaliśmy pojawienie się billboardów Wojciecha Wierzejskiego i Ligii Polskich Rodzin - „Dumna, bezpieczna, nowoczesna, nasza Warszawa”, nowy billboard Marka Borowskiego „Najlepszy plan dla Warszawy” i Hanny Gronkiewicz-Waltz „Razem dla Warszawy!”. Ostatnie dwa tygodnie kampanii były najbardziej intensywne. 10 listopada 2006 na wybranej trasie, stan plakatów „prezydenckich” był następujący:

- 6 wizerunków Kazimierza Marcinkiewicza – w formie plakatu lub billboardu;
- 7 wizerunków Hanny Gronkiewicz-Waltz – dwa różne typy billboardów;
- 10 wizerunków Marka Borowskiego – samodzielnie - „Razem dla Warszawy!” lub z Mirosławą Katną;
- 4 wizerunki Wojciecha Wierzejskiego.

7. Opis kontaktów ze sztabami

03.11.2006 - Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP. Wywiad z Panem Andrzejem Wyrobce - pełnomocnikiem finansowy KW PO RP, pełniący także rolę pełnomocnika na region mazowiecki.

- opis kontaktów

Umówienie się z właściwą osobą wymagało wykonania szeregu telefonów. Przede wszystkim na oficjalnej stronie kandydatki Hanny Gronkiewicz – Waltz, w zakładce „kontakty” widnieje adres i telefon do Biura Poselskiego. Z biura poselskiego skierowano nas do rzecznika prasowego kandydatki, następnie do siedziby sztabu wyborczego na ulicy Brackiej 20a w Warszawie. Ostatecznie – jako miejsce pracy przedstawiciela finansowego Komitetu Wyborczego PO, wskazano siedzibę Platformy Obywatelskiej, przy ulicy Andersa 21. Dzwoniąc tam udało nam się skontaktować z asystentem pełnomocnika finansowego. Prosił o napisanie paru zdań na temat organizacji monitorującej, kto jest w Zarządzie. Po przesłaniu informacji o SLLGO bardzo szybko otrzymaliśmy bezpośrednią odpowiedź od pana Wyrobca, z podaniem telefonu komórkowego włącznie. Dalsze ustalenia na temat spotkania przebiegły bardzo sprawnie. Pan Andrzej Wyrobiec podał nam także szereg innych potrzebnych namiarów komórkowych do osób odpowiedzialnych za organizację kampanii w Warszawie.

- informacje z rozmów

Komitet został zarejestrowany 18.09.2006, a działalność rozpoczął zgodnie dnia 20.09.2006 (po otrzymaniu numeru REGON). Przedstawiciel KW PO deklaruje, że kampania rozpoczęła się po zarejestrowaniu komitetu.

Siedziba Komitetu Wyborczego PO RP dla miasta stołecznego Warszawa mieści się na ulicy Brackiej 20a – przedstawiciel deklaruje, że pomieszczenia te są wynajmowane od miasta Warszawy na czas trwania kampanii. Na podobnych zasadach użytkowany jest lokal Sztabu Krajowego na Wilczej – wynajem. Rozmowa z przedstawicielem KW PO RP przeprowadzona była w siedzibie działu finansowego/ księgowego KW PO – jest to biuro PO mieszczące się na ulicy Andersa 21. Na okres kampanii PO użycza część lokalu (około 50% kosztów użytkowania) KW PO. Obciążenie nastąpi na podstawie wystawionej noty

księgowej. Na zewnątrz brak jednak jakiegokolwiek informacji, że część biura jest obecnie zajmowana przez KW PO RP.

Dział finansowy KW PO RP obsługiwany jest przez biura rachunkowe (minimum 6 osób). Ponadto są to pełnomocnik finansowy, asystent pełnomocnika oraz 3 osoby na umowę zlecenie (prawnik + 2 osoby w sekretariacie). Podobnie sprzęt na Andersa jest własnością biura rachunkowego świadczącego usługi KW PO w trakcie kampanii. Nie wiadomo jak wygląda sytuacja na ulicy Brackiej i Wilczej.

Kampania wyborcza kandydatów z ramienia KW PO prowadzona jest częściowo centralnie, częściowo przez komitety lokalne. Do elementów planowanych i wydatkowanych z komitetu ogólnopolskiego należą: kampania w mediach ogólnopolskich; reklama wizerunkowa KW (nie poszczególnych kandydatów) na billboardach. Ze środków lokalnych finansowany jest outdoor, insert do gazet, ogłoszenia w bloku bezpłatnym TV, spotkania wyborcze, e-mailing.

Każdy z 16 regionów posiada swoje wydzielone subkonto, przez które przepływają wszystkie środki pomiędzy Ogólnopolskim KW, a regionalnymi. 80% wszystkich środków jest w dyspozycji KW regionalnych – limity na kandydata są przyznawane zgodnie z regulacjami prawnymi. Ogólnopolski KW przypomina, na co nie można przeznaczać przekazanych środków: na środki trwałe, na alkohol, rozdawać pieniądze. Lokalny KW zgłasza zapotrzebowanie na określoną pulę pieniędzy, centrala je przelewa i dopiero wówczas regionalny KW składa zamówienie na określoną usługę (tak, aby było automatyczne pokrycie na usługę).

Wszystkie środki pieniężne od osób prywatnych trafiają na konto główne PO (tzw. Fundusz PO). Poprawność wpłat jest weryfikowana przez pracowników KW (np. czy przy wpłacie widnieje PESEL). Kolejnym kokiem jest przekazanie tych środków na subkonto regionalnego KW z okręgu wskazanego kandydata.

W trakcie rozmowy uzyskaliśmy też informacje o zrealizowanych i planowanych zadaniach w ramach kampanii oraz zaakręglonych kwotach przeznaczonych na te zadania.

10.11.2006 - Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD+SDPL+PD+UP Lewica i Demokraci, wywiad z Panem Edwardem Kuczera, Pełnomocnikiem finansowym;

- **opis kontaktów**: umówienie się na spotkanie zajęło sporo czasu

- **ważniejsze informacje wybrane z rozmów**:

Kampania rozpoczęła się 24. IX. 2006 w Łodzi, gdzie została zorganizowana centralna inauguracja i przedstawienie najważniejszych kandydatów. Centralnie opłacono reklamy wyborów, outdoor, radio i TV oraz materiały wskazujące na poparcie liderów partyjnych dla działaczy lokalnych. Decyzje o opłacaniu lokalnych wydatków są podejmowane lokalnie, choć to Centrala udziela środków.

Wszystkie wpłaty są wnoszone na fundusz wyborczy partii. Wpłat można dokonywać na konkretne kandydujące osoby, na rachunek Komitetu z

zaznaczeniem kogo konkretnie się popiera. Wprowadzono specjalne narzędzie elektroniczne pozwalające posegregować terytorialnie wpłaty dzięki czemu wiadomo jakimi środkami dysponują poszczególne lokalne komitety.

Sztab znajduje się w Radzie Krajowej Sojuszu Lewicy Demokratycznej. SLD jako członek koalicji wyborczej i jako właściciel lokalu użyczył go nieodpłatnie na działalność Koalicyjnego Komitetu Wyborczego. Na budynku wisi banner - informacja, m.in. o tym że jest to siedziba sztabu Marka Borowskiego. W sztabie pracuje kilkanaście osób Są to: szef sztabu, przedstawiciele koalicjantów, pełnomocnicy. Wynagradzani są tylko podwykonawcy. Jest też sporo wolontariuszy, z którymi zostały podpisane umowy. Osobom takim zwracane są jedynie poniesione przez nie koszty, na przykład za bilety komunikacji miejskiej.

08.11.2006 - Komitet Wyborczy Warszawskiego Porozumienia Samorządowego „Nasze Miasto”. Wywiad z Panem Bogdanem Kozłowskim, szefem sztabu organizacyjnego Warszawskiego Porozumienia Samorządowego „Nasze Miasto” (Pełnomocnik Finansowy zrezygnował, ponieważ otrzymał pracę w instytucji publicznej).

- **opis kontaktów:** umówienie się z właściwą osobą nie nastęczało trudności.

- **informacje z rozmów:**

Komitety rozpoczęły działalność zgodnie z prawem, po zarejestrowaniu czyli 25 września 2006. Ze względu na brak środków, żadne imprezy nie były organizowane. Zostały natomiast zorganizowane dwa spotkania z kandydatami na radnych i z kandydatem na Prezydenta, Panem Włodzimierzem Całką. Pomieszczenia udzielane były bezpłatnie przez Spółkę zarządzającą Klubem Skarpa. Informacje o nich przekazywane były pocztą pantoflową.

Przy okazji respondent zwrócił uwagę na kwestię dysproporcji w środkach, jakimi dysponują partyjne i obywatelskie sztaby wyborcze i na to, że telewizja publiczna (w odróżnieniu od prywatnej) powinna wyjątkowo pilnować nie przekraczania czasu antenowego, tak więc nie tylko organizować programy z wszystkimi kandydatami, a nie wybranymi, ale także zaliczać wystąpienia publiczne komisarza Marcinkiewicza do należnego mu czasu antenowego. Respondent skarżył się bowiem, że kandydat KW WPS „Nasze Miasto” nie jest dopuszczany do telewizji. Dopiero tuż przed wyborami (9 listopada) TVP 3, miała zrobić debatę z udziałem wszystkich kandydatów. Jak się później okazało, również to wydarzenie nie spełniło oczekiwań sztabu.

Sztab mieści się w dawnym Kinie Skarpa (tam też zarejestrowany jest Komitet Wyborczy). Kino jest dzierżawione przez spółkę, w której zarządza respondent. W tym samym miejscu zarejestrowane jest Stowarzyszenie i dlatego sztab się tam mieści. Pomieszczenia udzielane są nieodpłatnie przez Stowarzyszenie. Ksero, faxy i sprzęt udostępniane są przez Stowarzyszenie. Nie jest jasne czy Stowarzyszenie ponosi koszty lokalu, który udostępnia. Na zewnątrz budynku obecnego Klubu Skarpa nie ma oznaczeń ani Stowarzyszenia, ani Komitetu. Być może są w środku, ale wizja lokalna wykonana w dzień nie pozwalała tego

stwierdzić, bo budynek był zamknięty. Natomiast od strony ul. Gałczyńskiego, gdzie jest rodzaj szklanej witryny służącej za czasów kina do ekspozycji plakatów filmowych, obecnie znajdują się plakaty WPS „Nasze Miasto” (te same które były w BUWie – z hasłem „Gospodarz, a nie polityk” (bez oznaczeń komitetu).

W Stowarzyszeniu działa 800 osób, ale są to głównie kandydaci. Jest niewielka grupa organizatorów, którzy pracują na zasadzie wolontariatu.

10.11.2006- Komitet Wyborczy Samoobrona

- opis kontaktów

Na spotkanie z pełnomocnikiem finansowym kandydata na prezydenta Warszawy panią Haliną Sikorską udało nam się umówić po kilku próbach, w ostatnim dniu kampanii. Spotkanie odbyło się w siedzibie SAMOOBRONY.

- Informacje z rozmów

Brakowało oznaczenia, że jest to siedziba sztabu wyborczego Marka Czarneckiego. W trakcie spotkania uzyskaliśmy tylko część interesujących nas informacji, dotyczących finansowania kampanii kandydata na prezydenta Marka Czarneckiego, przede wszystkim dlatego, że pani Halina Sikorska nie posiadała wiedzy na temat specyfiki kampanii kandydata warszawskiego, tylko ogólne informacje na temat mechanizmów finansowania kampanii.

Komitet rozpoczął działalność w dniu rejestracji, to jest 21.09.06. Pani Halina Sikorska poinformowała nas, że sztaby lokalne nie posiadają funduszy odmiennych od centralnych. Kandydaci robią przedpłaty na poczet kampanii. Kandydaci w głównej mierze sami organizują swoje kampanie wyborcze, przedstawiając centrali jedynie rachunki. Elementy centralne to: Gazeta „Głos Samoobrony”, spoty telewizyjne i radiowe, sale na spotkania.

Przedstawicielka KW Samoobrony nie udzieliła nam odpowiedzi na pytania dotyczące sztabu wyborczego kandydata na prezydenta (pytania dotyczące zatrudnienia, siedziby sztabu wyborczego oraz wydatków z tym związanych). Poinformowała nas natomiast, że powinniśmy skontaktować się z przedstawicielem kandydata, który powinien być kompetentny w tych kwestiach. Po uzyskaniu numeru tel. skontaktowaliśmy się z panem Markiem Czarneckim, który poinformował nas, że nie posiada sztabu wyborczego i że nie delegował żadnego pełnomocnika. Zaproponował także termin spotkania - 18 listopada, czyli po pierwszej turze wyborów.

Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość

Nie udało nam się niestety spotkać z pełnomocniczką finansową Komitetu Wyborczego PiS Teresą Kostrzewską-Gorczyca. W każdej rozmowie telefonicznej sugerowano naszej wolontariuszce wysłanie zapytania o spotkanie wraz informacją o monitoringu drogą mailową. Wysłaliśmy 3 takie maile, po każdym z nich dzwoniłszy znów do sztabu, jednak na żaden z nich nie dostaliśmy żadnej

odpowiedzi. Na liście dyskusyjnej monitoringu pojawiła się informacja, że krakowska grupa monitorująca miała podobne problemy

